

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

13 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Talpă Boris, Daguța Sergiu,

examinând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Brînză Sergiu în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Secrieru Alexandru x*,

A C O N S T A T A T :

1. La 11 decembrie 2020, în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare demersul Biroului de Probațiune Chișinău cu privire la anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și trimiterea pentru executare a condamnatului Secrieru Alexandru.

2. Prin încheierea Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2021, a fost admis demersul Biroului de Probațiune Chișinău. S-a dispus anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, stabilite condamnatului Secrieru Alexandru prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.02.2019, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal și, trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei de 4 (patru) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități legate de circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora, pe un termen de 5 ani.

3. Împotriva încheierii Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana din 16 aprilie 2021, a declarat recurs avocatul Popa Ion în numele condamnatului, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii, cu dispunerea rejudecării cauzei de către prima instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că:

- după pronunțarea sentinței condamnatul nu mai locuia pe adresa mun. x, dar la adresa din str. x, dânsul nu cunoștea despre examinarea cauze penale la Curtea de Apel Chișinău, cât și despre toate citațiile expediate și măsurile întreprinse de căutare de către Biroul de Probațiune Centru mun. Chișinău, la adresa din str. x;

- din anul 2018 și până în prezent Secrieru Alexandru de mai multe ori a traversat frontiera de stat, fără a avea careva restricții, ca mai apoi la data de 13 mai 2022, întorcându-se din Italia a fost reținut de către colaboratorii de poliție;

- în urma hotărârii primei instanțe, prin care a fost eliberat în totalitate de răspundere penală în baza art.217 alin.(5) Cod penal, dânsul nu avea obligația de a informa într-un mod sau altul instanța de judecată sau Biroul de Probațiune Centru mun. Chișinău despre modificarea domiciliului. Din considerentul că, acesta și-a modificat domiciliul, ultimul nu a fost de găsit, asta fiind neajunsul instanței de apel sau după caz a acuzatorului de stat, care aveau obligația de a-l identifica conform rigorilor procesual penale;

- la dosar lipsesc careva probe care ar demonstra faptul că organele abilitate ar fi întreprins toate măsurile convenite în vederea depistării lui.

4. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2022, în temeiul Legii nr. 69 din 21.05.2020 „cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative” (în vigoare 26.05.2020), s-a dispus efectuarea teleconferinței în vederea examinării recursului declarat de avocatul Popa Ion în numele condamnatului Secrieru Alexandru împotriva încheierii din 16 aprilie 2021, pentru data de 12 decembrie 2022 în incinta Curții de Apel Chișinău, condamnatul Secrieru Alexandru, fiind deținut în Penitenciarul nr.13 - Chișinău.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2022, recursul declarat de avocatul Popa Ion în numele condamnatului, s-a respins ca fiind nefondat, fiind menținută încheierea fără modificări.

5.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a statuat că, ținând cont de prevederile art.art.402 alin.(1), 403, 404 alin.(1), 439 alin.(1) Cod de procedură penală și de faptul că încheierea din 16 aprilie 2021 a fost pronunțată în lipsa condamnatului Secrieru Alexandru, a repus recurentul în termenul de declarare a recursului, termenul de 15 zile urmând a fi calculat de la data reținerii condamnatului Secrieru Alexandru - 13 mai 2022, iar cererea de recurs a fost depusă în termen de 15 zile de la data reținerii condamnatului (25 mai 2022).

Instanța de recurs a relevat că, din materialele cauzei penale, prima instanță a constatat că, prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 31.07.2018, Alexandru Secrieru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal. S-a liberat Secrieru Alexandru de răspundere penală, în temeiul art.217 alin.(5) Cod penal. S-a încetat procesul penal în cauza lui Secrieru Alexandru, care a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, în legătură cu liberarea de răspundere penală.

Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06.02.2019, s-a casat parțial sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 31.07.2018 și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Secrieru Alexandru i s-a aplicat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activități legate de circulația drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora pe un termen de 5 ani. Conform art.90 Cod penal, s-a suspendat condiționat pe un termen de probă de 2 ani executarea pedepsei principale în formă de închisoare în privința lui Secrieru Alexandru, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent să supravegheze executarea pedepsei.

Decizia a devenit definitivă și a fost expediată spre executare în adresa Biroului de Probațiune Chișinău.

Conform citațiilor nr.694 din 02.04.2019, nr.868 din 02.05.2019, nr.901 din 13.05.2019, nr.1696 din 07.09.2019, nr.1922 din 03.10.2019, nr.1922 din 03.10.2019 și nr.04/02/1561 din 13.02.2020, condamnatul a fost citat pentru a se prezenta la Biroul de Probațiune Centru, mun. Chișinău, însă ultimul nu s-a prezentat la nici una din citațiile expediate.

Potrivit raportului prezentat de SS al SP-1 al IP Centru din 29.05.2019, Secrieru Alexandru a fost verificat la locul de domiciliu din mun. Chișinău, str. x, însă nu a fost posibil de stabilit. Potrivit raportului prezentat de SS al SP-1 al IP Centru din 15.04.2019, Secrieru Alexandru a fost verificat la locul de domiciliu din mun. Chișinău, str. x, unde s-a stabilit că, acesta locuiește la adresa respectivă periodic, având un comportament adecvat și în conflict cu nimeni nu intră.

La data de 27.05.2019 a fost întocmit raportul privind vizita la domiciliul condamnatului, potrivit căruia în rezultatul vizitei, condamnatul nu s-a depistat la domiciliu, nimeni nu a deschis ușa. Conform informației SIC „Web Acces” din 29.10.2020, condamnatul nu a traversat frontiera de stat. Potrivit cazierului contravențional eliberat pe perioada de timp 06.02.2019-03.03.2021, Secrieru Alexandru a comis două contravenții, ambele fiind încadrate în baza art.354 Cod contravențional.

Potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 08.04.2020 s-a dispus anunțarea în căutare a condamnatului, fiind intentat dosarul de căutare cu nr.x.

Instanța de recurs a respins solicitarea apărării privind respingerea demersului înaintat de Biroul de Probațiune Chișinău, or, din materialele cauzei penale rezultă că, condamnatul intenționat s-a eschivat de la executarea pedepsei fapt confirmat prin neprezentarea acestuia la Biroul de Probațiune și imposibilitatea de a fi găsit nu a fost posibil de a fi luat la evidență ceea ce demonstrează lipsa unei atitudini corespunzătoare față de pedeapsa stabilită. Or, în perioada de probă condamnatul a încălcat cu premeditare obligațiile și interdicțiile impuse pentru termenul de supraveghere și anume nu s-a prezentat la întrevederi cu consilierul de probațiune, ceea ce contravine rigorilor art.90 Cod penal, care pune în sarcina inculpatului respectarea obligațiilor stabilite prin hotărârea instanței de judecată, comportamentul exemplar și respectarea legii penale.

De asemenea, la pronunțarea soluției de admitere a demersului Biroului de Probațiune Chișinău, prima instanță a luat în calcul atitudinea condamnatului față de fapta comisă de pedeapsa stabilită, comportamentul post infracțional și față de încrederea societății și posibilitatea ce i s-a acordat de a se corija fără a executa pedeapsa închisorii, comportamentul lui după condamnare, ce s-a manifestat prin ignorarea acestei încrederi, eschivarea de la executarea pedepsei.

În acest sens, instanța de recurs a menținut soluția primei instanțe de admitere a demersului Biroului de Probațiune Chișinău privind anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința lui Secrieru Alexandru și trimiterea condamnatului pentru a executa pedeapsa stabilită prin sentința instanței de judecată, în vederea atingerii scopului acesteia conform prevederilor art.61 Cod penal și anume restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, prevenirea comiterii unor noi infracțiuni atât de către acesta cât și de alte persoane, precum și prevenirea cazurilor încălcării de către condamnați a obligațiilor și interdicțiilor impuse în perioadă suspendării executării pedepsei.

Față de lucrul judecat de primă instanță, instanța de recurs a constatat o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele art.6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

6. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2022, este atacată cu recurs în anulare de către avocatul Brînză Sergiu în numele condamnatului, prin care solicită casarea totală a deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare.

6.1 În motivarea recursului în anulare avocatul Brînză Sergiu în numele condamnatului invocă că, decizia este una vădit viciată prin prisma prevederilor art.33 și 34 Cod de procedură penală și art.6 al Convenției pentru apărarea drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Menționează că, completul de magistrați, care a adoptat soluția contestată, în majoritatea sa (2/3) era format contrar dezideratelor legale.

Indică că, magistrații Robu Oxana și Mânăscuță Igor au participat anterior și la pronunțarea deciziei din 06.12.2019 a Curții de Apel Chișinău.

Specifică că, în speță viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată îl constituie încălcarea cu caracter procedural, care aduce atingere directă dreptului fundamental al lui Secrieru Alexandru la un proces echitabil, consfințit prin conținutul art.6 al Convenției pentru apărarea drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale. Or, cei doi magistrați au luat în această cauză o hotărâre anterioară judecătii în care și-au expus opinia asupra vinovăției lui Secrieru Alexandru, iar această circumstanță generează, inevitabil, incompatibilitatea lor cu judecarea cauzei din speță.

Reiterează că, ponderea acestora în completul judecătoresc constituia majoritatea, iar la 06.02.2019 instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe în baza apelului procurorului și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a agravat esențial și evident situația inculpatului.

Susține că, magistrații Robu Oxana și Mânăscuță Igor n-au respectat dezideratele legale prevăzute de art.34 alin.(1) Cod de procedură penală și n-au făcut declarații de abținere de la

judicarea cauzei. Acest fapt înseamnă, însă, că la judecarea cauzei n-au fost respectate dispozițiile legale privind competența după calitatea persoanei.

Opinează că, potrivit bunelor practici, constant, statuate de CEDO, printr-un viciu fundamental se subînțelege o circumstanță de fapt, legată de comportamentul procesual, dar care de asemenea este de o așa natură încât poate să afecteze fondul cauzei, dar poate evolua și într-o încălcare separată a unui drept fundamental fără a afecta fondul. Viciu fundamental de procedură este o chestiune de procedură care afectează un drept fundamental. Totodată un viciu de procedură poate fi fundamental, deoarece se referă la încălcarea unui drept fundamental, aferent procedurilor judiciare și nu obligatoriu care se referă la întreaga gamă de drepturi ale unui proces echitabil.

7. Examinând admisibilitatea recursului în anulare, în baza actelor din dosarul cauzei și a motivelor invocate, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Completul de judecată menționează că, cauza dată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea privind modificarea unor acte normative (nr. 246 din 31.07.2023, care în partea relevantă a art. XI alin.(31) a intrat în vigoare 01.09.2023) și ulterior a fost completată prin Legea privind modificarea unor acte normative (nr. 286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023), în conformitate cu care, recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.

În conformitate cu art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, (în vigoare până la 01.09.2023, când a intrat în vigoare Legea nr. 246 din 31.07.2023, completată prin Legea nr.286 din 05.10.2023, în vigoare 28.11.2023), Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Conform art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Conform art.456 alin.(1) coroborat cu art.432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art.455 Cod de procedură penală.

În textul art.455 alin.(2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art.453 Cod de procedură penală.

Prin urmare, normele de drept nominalizate indicau în mod expres că, puteau fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II ale Codului de procedură penală, adică calea apelului și/sau recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus, în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de recurs prin care a fost menținută încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea reglementată de art.art.469-471 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs în speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Conform prevederilor art.art.455 alin.(2) pct. 7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, or, acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art.art.432 alin.(2) pct. 1), 453, 456 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Brînză Sergiu în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2022, în cauza penală în privința lui *Secrieru Alexandru x*, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Daguța Sergiu